

Gemeente Harlingen
t.a.v. de leden van de gemeenteraad
Postbus 10.000
8860 HA Harlingen

uw brief	ons nummer	datum	verzonden
	40904	28 oktober 2019	30 OKT 2019
onderwerp	in behandeling bij	telefoonnummer	bijlagen
Aanbesteding juridische dienstverlening	F. Schuurmans	14 0517	1

Geachte leden van de raad,

Er is nog een openstaande vraag van de Wad'n partij over de aanbestedingsprocedure van de juridische diensten. Deze vraag luidt:

Waarom is deze aanbesteding niet voorgelegd aan de raad?

Antwoord:

De bevoegdheid voor het aangaan van aanbestedingsprocedures, waaronder die voor juridische dienstverlening, berust bij het college van b en w, dit in tegenstelling tot de bevoegdheid voor een aanbestedingsprocedure ter zake de accountantsdienst die via de raad verloopt. Dit heeft te maken met het feit dat de raad de accountant aanstelt.

In 2017, 2018 en ook dit jaar is de raad tijdens de bijpraatsessie over de stand van zaken civiel- en bestuursrechtelijke kwesties waarbij de gemeente betrokken is, ook geïnformeerd over de betreffende aanbestedingsprocedure juridische dienstverlening, de uitslag en betekenis daarvan waaronder het beperken van de jaarlijkse juridische kosten c.a.

Bijgesloten treft u een memo aan ter verduidelijking van de bevoegdheidsverdeling tussen het college van b en w en de gemeenteraad.

Mochten er tenslotte nog vragen zijn, dan horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Harlingen,

S. van den Broek
Secretaris

W.R. Sluiter
Burgemeester

Memo bevoegdheidsverdeling tussen het college van b en w en de gemeenteraad

Artikel 160 versus artikel 169 Gemeentewet

Het college is bevoegd om overeenkomsten aan te gaan. De raad heeft die bevoegdheid niet.

De volgende vragen worden in deze memo beantwoord:

- Waarom zou de raad hier toch invloed op willen uitoefenen?
- Welke instrumenten heeft de raad dan tot zijn beschikking?

Bevoegdheid van het college

Gemeenten sluiten overeenkomsten op allerlei gebieden.

Ingevolge art. 160 Gemw is b en w aan zet bij alle uitvoerende gemeentelijke taken, te weten:

- a. het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of de burgemeester hiermee is belast;*
- b. beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren, tenzij bij of krachtens de wet de burgemeester hiermee is belast;*
- c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de gemeente, met uitzondering van de organisatie van de griffie;*
- d. ambtenaren, niet zijnde de griffier en de op de griffie werkzame ambtenaren, te benoemen, te schorsen en te ontslaan;*
- e. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten;*
- f. te besluiten namens de gemeente, het college of de raad rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;*
- g. ten aanzien van de voorbereiding van de civiele verdediging;*
- h. jaarmarkten of gewone marktdagen in te stellen, af te schaffen of te veranderen etc.*

Voorbeelden van onderdeel e zijn huurovereenkomsten, overeenkomsten tot uitgifte van grond of samenwerkingsovereenkomsten. De bevoegdheid te besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen en dus ook de bevoegdheid te besluiten tot het sluiten van een overeenkomst, is een bevoegdheid van het college. De raad kan hier invloed op uitoefenen, doordat in de Gemeentewet verschillende inlichtingenplichten van het college zijn vastgelegd.

Rol van de gemeenteraad

In artikel 169 Gemw staan verschillende inlichtingenverplichtingen van het college aan de raad.

Allereerst moet het college de raad alle inlichtingen geven die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Daarnaast verstrekt het college inlichtingen als raadsleden daarom vragen, tenzij het verstrekken van inlichtingen in strijd is met het openbaar belang (art. 169 lid 3 Gemw).

Artikel 169 lid 4 Gemw regelt de informatieplicht bij privaatrechtelijke rechtshandelingen. Bij het sluiten van een overeenkomst moet het college in twee gevallen vooraf aan de raad inlichtingen verstrekken:

1. Als de raad daarom vraagt;
2. Als de overeenkomst ingrijpende gevolgen voor de gemeente kan hebben. In dat geval neemt het college pas een besluit nadat de raad in de gelegenheid is gesteld om wensen en bedenkingen te uiten.

Vooraf artikel 169 lid 4 Gemw geeft de raad de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de overeenkomsten die het college wil sluiten. Wat ingrijpende gevolgen precies zijn, is door de wetgever niet verder ingevuld. De raad kan hierover (actieve informatieplicht) afspraken met het college maken en deze afspraken (laten) vastleggen in beleid.

Overige kader stellende instrumenten van de raad zijn

De raad kan ook een stapje verder gaan en met het college afspraken maken om de actieve informatieplicht, die het college op grond van artikel 169 Gemeentewet heeft, verder inhoud en vorm te geven. De afgesproken spelregels stimuleren dat het college de raad informeert over die overeenkomsten die de raad van belang vindt voor zijn taakuitoefening.

De raad kan de afspraken die hij met het college over de actieve informatieplicht heeft gemaakt, vastleggen in een handvest (protocol of gedragscode). In dit document kan de raad aangeven welke overeenkomsten hij zo belangrijk vindt dat het college hem hierover vooraf moet informeren. Hierbij kan worden gedacht aan complexe of risicovolle (in financiële dan wel juridische zin) overeenkomsten, bijvoorbeeld omdat zij:

- betrokkenheid van een groot aantal partijen vergen
- politiek gevoelig zijn
- veel maatschappelijke aandacht krijgen of
- gevoelig liggen in de media

College en raad kunnen ook afspraken maken over de wijze en procedure van het aanleveren van informatie.

Overige kader stellende instrumenten

De meeste gemeenten beschikken over een verordening op grond van artikel 212 Gemw. In deze verordening zijn de financiële grenzen voor bijvoorbeeld de aankoop en verkoop van goederen en diensten of het aangaan of verstrekken van leningen opgenomen. Boven deze grenzen moet het college de raad vooraf informeren. Het college neemt dan geen besluit voordat het de raad in de gelegenheid heeft gesteld zijn wensen en bedenkingen te melden. Daarnaast heeft de raad nog andere instrumenten om zijn kader stellende taak bij het sluiten van overeenkomsten nader in te vullen. Deze instrumenten zijn bijvoorbeeld het raadsprogramma, kader stellende beleidsnota's en de programmabegroting. Zo kan de raad met het vaststellen van de begroting het college toestemming geven om per beleidsprogramma uitgaven te doen tot de in de begroting genoemde bedragen. Past een uitgave niet binnen de begroting, dan moet het college vooraf aan de raad een begrotingswijziging vragen.

Gevolgen bij schending van de financiële kaders of van de informatieplicht

Als het college uitgaven doet buiten de begroting zonder dat het de raad vooraf om een begrotingswijziging vraagt, dan heeft dit geen gevolgen voor de rechtsgeldige totstandkoming van de overeenkomst. Wel kan de raad hier politieke consequenties aan verbinden. Hetzelfde geldt als het college de informatieplicht schendt. De raad kan het college dan ter verantwoording roepen. Het college sluit bijvoorbeeld een overeenkomst met ingrijpende gevolgen zonder dat deze aan de raad is voorgelegd. Deze schending kan politieke gevolgen hebben, maar heeft geen gevolgen voor de geldigheid van de overeenkomst. Als de raad oordeelt dat de overeenkomst niet in het belang is van de gemeente, kan de raad beslissen de overeenkomst niet na te komen. Een dergelijk besluit kan echter tot gevolg hebben dat de gemeente aan de contractspartij een schadevergoeding moet betalen. De raad zal bij zijn besluit, dat de gemeente de overeenkomst niet nakomt, hiermee rekening moeten houden.